

Annexe : commentaire de Chökyi Drakpa

Au niveau de la 12e pratique commence une partie du texte consacrée à རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྒྱུན་རྒྱུ་ལམ་དུ་
འབྱུང་བ་ “intégrer les circonstances adverses dans le chemin lors de la post-méditation”. Ce
point est présenté en quatre points : 1) མི་འདོད་པའི་ཚོས་བཞེ་ལམ་དུ་འབྱུང་བ་ divisé en quatre points
(pratiques 12, 13, 14 et 15.²), 2) བཟོད་དཀའ་འབ་ལམ་དུ་འབྱུང་བ་ divisé en deux points (16e et 17e
pratiques), 3) རྒྱུད་པ་ལམ་དུ་འབྱུང་བ། divisé en deux points (18e et 19e pratique), 4) ཆགས་སྤང་གཉིས་
ལམ་དུ་འབྱུང་བ་ divisé en deux (20e et 21e pratiques).

La 22e pratique est l’entraînement à la bodhicitta ultime དོན་དམ་བྱང་ལམ་སྤོང་བ་ et comporte
deux points : la 22e མཉམ་གཞག་ཏུ་སྦྱོས་བྲལ་འཛིན་མེད་བསྐྱོམ་པ་ et la 23e pratique རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆགས་སྤང་གི་ཡུལ་ལ་
བདེན་ཞེན་སྤང་བ་.

གཉིས་པ་དོན་དམ་བྱང་ལམ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས། 2.3.2.2.1 མཉམ་གཞག་ཏུ་སྦྱོས་བྲལ་འཛིན་མེད་
བསྐྱོམ་པ། 2.3.2.2.2 རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆགས་སྤང་གི་ཡུལ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྗེ་ལྟར་སྤང་བ་འདི་དག་རང་གི་སེམས། །
སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་སྦྱོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ། །
དེ་ཉིད་ཤེས་ནས་གཟུང་འཛིན་མཚན་མ་རྣམས། །
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྦོད་བཅུད་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྗེ་ལྟར་སྤང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་
ཅམ་ལས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བས་སྦྱོང་ཞེས། འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ཀྱང་གདོད་ནས་ཡོད་མེད་ཉམས་
ཆད་སོགས་སྦྱོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བསྐྱུས་
པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ལོན་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཤེས་ནས། ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་དང་
ནང་འཛིན་པའི་སེམས་ལ་བདེན་པར་བྱུང་བོ་སྤྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྦྱོས་པའི་མཚན་མ་རྣམས་གང་ཡང་ཡིད་
ལ་མི་བྱེད་པར་སྦྱོས་བྲལ་སྦྱོང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་
བུའི་སྦོང་ཉིད་སྦྱོས་ཚུལ་གྱི་ལག་ལེན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བའོ། །

² Le premier sous-point de la première des *quatre choses indésirables à intégrer à la voie* est : 12e pratique : མི་རྗེད་པ་ལ་བཟོད་པ་
“être patient face aux déconvenues”. 13e pratique : རྒྱུག་བསྐྱེད་དུ་ལེན་གྱི་བཟོད་པ། “la patience qui accepte volontairement les
difficultés”. 14e pratique : མི་སྦྱོན་པ་ལ་བཟོད་པ། “la patience face aux blâmes”. 15e pratique : རྒྱུད་པ་ལ་བཟོད་པ། “la patience face aux
reproches”.